

Xotira...

Texnika fanlari doktori, professor, taniqli olim, fidoyi inson, kolloid kimyo fanining rivojiga salmoqli hissa qoʻshgan ulugʻ dargʻalardan biri, aziz ustoz Xalqaro ekologiya va hayot xavsizligi fanlari akademiyasi akademigi Anvarxoʻdja Ataxoʻdjayevich Agzamxoʻdjaev hayot boʻlganlarida bugun 8 fevral sanasida qutlugʻ 85 yoshni qarshu olar edilar.

1938 yil 8 fevralda tavallud topgan ulugʻ ustoz Anvarxoʻdja Ataxoʻdjayevich Agzamxoʻdjaev uzoq yillar davomida OʻzR FA ning Umumiy va noorganik kimyo institutining ilmiy faoliyati bilan yonma yon tarzda Institutning boshqaruv tizimida ilmiy ishlar boʻyicha direktor muovini lavozimida ishlab kelgan.

1988 yildan 2016 yilgacha boʻlgan davrda 28 yil davomida “Kolloid kimyo” laboratoriyasi mudiri sifatida kolloid kimyo yoʻnalishida chuqur izlanishlar olib borgan, fundamental va amaliy ishlari bilan koʻp yillar davomida respublikamiz va chet ellarda tan olingan ilmiy maktabga rahbarlik qilib kelgan. A. Agzamxoʻdjayev dispers sistemalar fizik kimyosi va yuza xodisalari bilan bogʻliq boʻlgan past- va yuqori molekullari (suvda eruvchan polimerlar va polielektrolitlar) sirt-faol moddalarning (SFM) maqsadli olinish texnologiyalari muammolarini ishlab chiqishga tatbiq etish masalalari boʻyicha ilmiy izlanish ishlari olib borgan. Agzamxoʻdjayev tomonidan SFMlarini tanlab olish va ularni ratsional qoʻllanishi, yaʼni oldindan moʻljallangan parametrlar asosida yangi material va sistemalar olish va ularni boshqarish, jumladan gil va koʻmir dispersiyalari, gilli burgʻilash eritmaları, strukturalangan tuproq, grunt, siljuvchi qumlar, keramik massalar, sement eritmaları, emulsiyalar, koʻpiklar, lok boʻyoq sistemalari olishning ilmiy asoslari ishlab chiqilgan. Mineral va texnik dispersiyalar uchun ularning polifunksionallik ahamiyati, molekulyar massasi, eritmada turgʻunlik jarayonini boshqarishdagi makromolekula konformasiyasi, maydalik darajasi, qattiq faza zarrachalarining yuza xossalari va gʻovakligi kabi mexanizmlar yechilgan. Flokulyasiya, koagulyasiya va suspenziyalarni choʻktirish jarayonlarini boshqarish, qovushqoq moddalarini qotirish, grunt va tuproqlarda struktura hosil qilish, Orol va Orolboʻyi siljuvchi qum va tuzli turoq qumlarini mustahkamlash, moʻljallangan xossaga ega boʻlgan mineral va koʻmir adsorbentlari, toʻldirgʻichlar, qurilish materiallari, burgʻilash eritmalarining optimal sharoitlari ishlab chiqilgan. Ilmiy natijalar asosida Oʻzbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Botanika instituti bilan hamkorlikda Ukraina ilmiy markazining STSU №R 225 “Qumni barqarorlashtirish texnikasini tadqiq etish” xalqaro loyihasi amalga oshirilgan.

A. Agzamxoʻdjayev rahbarligi ostida mahaliy xomashyo va sanoat chiqindilari asosida energiya tejamini taʼminlovchi yangi samarali suv va yogʻli muhitda eriydigan sirt-faol moddalar, emulgatorlar, sovuq bitum emulsiyalari, yuqori qovushqoqli bitumlar, emulsion smazkalar va elim materiallari olish texnologiyalari ishlab chiqilgan;

- tuzli qum va tuproqlarni mustahkamlashning samarali usullari ishlab chiqilgan, organomineral va uglemineral sorbentlari olingan;

- mahaliy xomashyo va sanoat chiqindilari asosida har xil tabiiy va texnik dispersiyalardan flokulyant, stabilizator, adsorbent, plastifikator sifatida foydalanish uchun bir necha xil yangi sirt-faol moddalar va polielektrolitlar olingan boʻlib Na-KMS sintezi jarayonida unga PAA qoʻshish yoʻli bilan olingan yangi RS-1 flokulyantini Olmaliq togʻi -metallurgiya kombinatining “Mis boyitish fabrikasi”da mis konsentratlarini quyultirish jarayonida sanoat sinovidan oʻtkazgan.

- Angren qoʻngʻir koʻmiri asosida yuqori samarali koʻmir adsorbentlari olinib ular Olmaliq togʻi -metallurgiya kombinatining «Kauld» maʼdan oqava suvlarini yumshatish va suvdagi natriy, kalsiy ionlaridan, xlorat, sulfatlardan PDK normasigacha tozalanishi aniqlangan hamda suv tarkibidagi mis ionlarini ajratib olishga erishilgan.

- Oʻzbekiston Angren qoʻngʻir va Shargun tosh koʻmirlari asosida mazut va tabiiy gaz oʻrnini bosa oladigan yuqori samarali suvli koʻmir yoqilgʻi suspenziyalari (SKYoS) olingan. Olingan yangi yoqilgʻi SKYoS Olmaliq togʻi -metallurgiya kombinati oltin ajratib olish fabrikasida nodir metall konsentratlarini quritish

agregatida sanoat sinovidan o`tkazilgan; misni rafinasiyalash jarayonida ishlatiladigan chetdan olinadigan SMS "Ayna" o`rnini bosaoladigan yangi ID preparati olindi va ushbu preparat yordamida dendrit hosil bo`lish ingibitori sifatida elektrolit tarkibidagi misni rafinasiyalash usuli ishlab chiqilgan

Bugungi kunda Agzamxo`djayev Anvarxo`dja Ataxo`djayevivh yaratgan maktab o`quvchilarining 10 dan ortigi fan doktori, 20 nafardan ortig`i esa fan nomzodlari bo`lib, ulug` ustoz yaratgan ilmiy yo`nalishlarni davom ettirayotgani ustozning mangu hayot ekanligining isbotidir. Ustoz muallifligida ilmiy izlanish natijalari asosida 450 dan ziyod ilmiy maqola va 10 dan ortiq monografiyalar chop etilgan.

Shogirdlari dil ardog`ida mangu barhayot ulug` ustoz, bilim va mahorati bilan ajralib turuvchi yetuk mutaxassis kimyogar olim, ma`naviy maslahatchi, hurmatga sazovor unutilmas shaxs sifatida duolarimizda eslab turiluvchi ustoz murabbiyimiz Anvarxo`dja Ataxo`djayevich Agzamxo`djayevichni pok ruhlari shod bo`lsin.

"Kolloid kimyo va sanoat ekologiyasi" laboratoriyasi mudiri, texnika fanlari doktori, professor Eshmetov Izzat Do`simbatovich, t.f.d., prof. Jumayeva Dilnoza Jo`rayevna, t.f.d., prof. Salihanova Dilnoza Saidakbarovna, k.f.d., prof. Kuldashaeva Shaxnoza Abdulazizovna, t.f.d. Eshmetov Rasulbek Jumyazovich va laboratoriya xodimlari.

Ustoz Agzamxo`djayev Anvarxo`dja Ataxo`djayevich

Ustoz Agzamxo`djayev Anvarxo`dja Ataxo`djayevich suyuq yoqilg`i olish qurilmasini sinovi jarayonida

